

so se med seboj davili in klali več časa, ali iz te borbe izšel je za čudo čil, zdrav in jak. Nariva se vsem ljudém, širi se, kakor da hoče s svojim prometom celi svet podušiti; poplaval ga je uže, kakor vemo. Angleži so dober izgled narodom, tu vidimo, kaj more izvesti marljiv narod, mirna in preračunjena vztrajnost. Kakor angleški narod čuva svoje starine in običaje, tako je tudi ohranil vrline svojih pradedov. V njegovih žilah nahajaš morinsko in atrebatsko naklonjenost k poljedelstvu in obrtu, dansko in normansko odvažnost na morju, germansko viteštvo in jutsko ljubezen za širjenje domovine. Nikedar ni truden v delavnici, nikedar oplaščen po zaprekah, katere bi mogle stati na potu njegovim osnovam, nikedar zdvojen in vedno miren v očigled viharju in besnemu morju, vedno dober domoljub, vedno gotov na najsmelejša dela. Vsak Anglež nam predstavlja sam svoj narod, in kedar more, pomaga mu. Leden je kot račun, ali zná se tudi kedaj pa kedaj razvneti, kedar razvnetje more biti koristno. Ljubi ti ljudstvo, pa je tudi krvoločan, ter izvrši mirno, ledeno najokrutnejša dela, kedar samo meni, da je hasnovito njegovi domovini. Angleška nima nasebine, katere ni zalila s krvjo. Okrutnost je časih bila sistematična, preračunjena. Na zahodni obali afrikanski je angleški konsul dal meni nič tebi nič umoriti deset nedolžnih črncev za enega umorjenega Angleža, a vendar se ni vedelo za zločinca. Anglež, velí Reclue, išče borbe ne za slavohlepje, ampak za korist, katero mu zmaga more nakloniti. Samo v tem slučaju on postane okruten.

(Konec prihodnjič.)

Mnogovrstne novice.

* Koliko nas uže stane strah pred pretečo vojsko? Eden dunajskih časnikov izračunal je približno v sredo minulega tedna, za koliko je padla vrednost v zadnjih 14 dneh, samo veljave avstrijske, ogerske in pa skupne državne rente z obresti v zlatu, srebru in banknotih, ne gledé na železniške in vsa druga posojila. In zračunal je, da ta zguba iznaša do onega dne nad 123 milijonov goldinarjev. — Ako bi se to računalo danes, povejšala bi se ta zguba iz novega za 25 do 30 milijonov. — Kaj pa bi še le bilo, ko bi se vojska res pričela in kolika bi bila izguba pri vseh družih vrednostnih papirjih, ako se prav nič ne oziramo na vse druge evropske države.

Naši dopisi.

Dobrova 25. jan. (Društvene zadeve.) Tukajšnje „slovensko-katoliško bralno društvo“ imelo je preteklo nedeljo dne 23. t. m. svoj letni občni zbor. Poglavitna naloga temu zboru bila je, da se je v smislu društvenih pravil izvolil nov odbor za dobo enega leta. Voljeni bili so v odbor soglasno sledeči gospodje: dr. Jos. Poklukar, državni in deželni poslanec, Jernej Babnik, župnik, Josip Laznik, kaplan, Matija Rant, nadučitelj, vsi iz Dobreve;

dalje: Anton Rotar in Ivan Remic, posestnika v Šmartnem ter Jernej Pleško, posestnik v Kozarjah. Ti izvolili so potem izmed sebe: predsednikom g. Josipa Laznika, podpredsednikom g. dr. Josipa Poklukarja, tajnikom pa Mat. Ranta.

Po dokončani obojestranski volitvi govoril in razlagal je vrli g. dr. Poklukar navzočim o sedanjem splošnem socijalno-političnem položaju evropskem; ves resnično zanimiv govor trajal je skoraj celo uro. Vsi smo vrlemu gospodu prav hvaležni za njegova prav jedrnata pojasnila.

Naše društvo ima sedaj tri častne ude in pa 57 rednih udov; gotovo lepo število! Vsi ti udje morejo se združeno močjo, edinostjo in vzajemnostjo počasi si ustvariti prav krepko in čvrsto društveno telo, v kar Bog pomozi in sreča junaška!

Več in pozitivneje o naših društvenih zadevah upno v kratkem poročam. Za sedaj izrekam le preiskreno željo, da bi se naše „slovensko katoliško bralno društvo“ prav čvrsto razvijalo, cvetelo in obilnega sadu na vse strani rodilo, zato pa je treba vzajemnega, neutrudljivega delovanja.

M. Rant.

Iz Ljubljane. — Po končanem deželnem zboru kranjskem prizadeva si Deschmann v svojem „Wochenblattu“, o katerem je sam priznal, „da ga nihče ne bere“, v nebesa kovati sebe in svojo stranko, nasproti pa narodno stranko, kolikor se dá, v senco staviti in vrh tega, kjerkoli moč, g. deželnemu predsedniku podtikaiti kaj bodičega. — Posebno mora Deschmanna to veseliti, da se predlog novega občinskega reda, o katerem se je v odseku komaj pričela na drobna razprava, ni sprejel, temveč v novo posvetovanje izročil deželnemu odboru. — Ako bi se Deschmann le malo nazaj in malo dalj okrog sebe ozrl, videl bi pač, da se tako važne postave, kakor ta, povsod temeljito pretresavajo in to tudi v takih slučajih, ako vlada predloži načrte, o katerih so se komisije največjih učenjakov in strokovnjakov posvetovale leta in leta. — Če se hoče tedaj nepristransko soditi, priznal bo vsak, iz kako zdravih nazorov je izviral in s koliko strokovnjaško zavednostjo je bil izdelan predložni načrt gosp. deželnega predsednika. Zato bi pa Deschmannovo glasilo tudi ne smelo tako lakonično prezirati v zbornici z glasno pohvalo sprejete gorke zahvale, katero je g. deželnemu predsedniku v imenu zbora izrekel deželni glavar.

Vse to javkanje „Wochenblattovo“ kaže, kako njegove pokrovitelje bôde, da je bilo delovanje našega deželnega zbora, akoravno so oni gospodje v veliki manjšini, jako vpešno in mirno, skoraj brez vsega prepira med slovensko večino in tako zvalo „kranjsko-nemško“ manjšino. — In ravno to pozdravljamo v popolnem soglasju z gospodom deželnim glavarjem kot najlepši vspeh letošnjega zborovanja.

— O vspehu vizitacije ministerskega svetovalca dr. Wolfa iz naučnega ministerstva poroča se nam iz poslaniških krogov, da se je naučni minister izrekel, da je vspeh podučevanja nemščine na slovenskih paralelkah

ljubljske gimnazije povoljen. — To nam je dokaz, da je bila naša zadnja sodba v tej zadevi prava, toda dozdeva se nam tudi, da morajo učni vspehi tudi v družih predmetih biti boljši, ako je učni jezik, materinski jezik. To nam več velja, in to preiskati bi moral slovensčine več organ naučne uprave. Kar je pa najpoglavnejše pri vsem tem vprašanji pa je to, da bi moral naučni minister vsaj sedaj po priznanih povoljnih vseh nemudoma storiti svojo dolžnost in slovenske paralelke vpeljati tudi v družih sosednih deželah na gimnazijah, ki so namenjene za slovenske učencej — Ali pa to sedanji minister kedaj stori — — Bog vedi.

— Cesarjevič Rudolf in nadvojvodica Štefanija podata se začetkom meseca februarja na Opatijo, kjer so za nju potrebni prostori uže najeti. Tudi za nas vesela novica, ker zna biti pomenljiva za zboljšanje političnih razmer, ako jih spoznava cesarjevič sam.

— Novoizvoljeni državni poslanec dr. Ferjančič je po dogovoru v Hohenwartovem klubu namenjen, da se izvoli v nov odsek, ki bo imel posvetovati premembo normativa za hranilnice, dalje pa tudi v legitimacijski odsek na mesto izstopivšega dr. Poklukarja, ki ima ravno sedaj v odseku za ponovljenje pogodbe z Ogersko, v kvotini deputaciji in v jezikovnem odseku, vrh tega pa v davkovskem odseku in onem za postave zoper socialiste preobilno posla.

— Novoizvoljen goriški poslanec prošt dr. Jordan, za nekaj časa, kakor čujemo, ne bode vstopil v noben klub, sicer pa bi se smel naravno prištevati slovenskim poslancem.

— Nov doktor. Gospod Matija Hudnik, rojen Dobrovčan, koncipijent dr. Zarnikov, bil je minuli četrtek na graškem vseučilišči promoviran za doktorja prava. Čestitamo!

— Gospod knezoškof ljubljanski dr. Misija prevzel je, kakor čujemo, pokroviteljstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— Gospod Miha Lazar, profesor za veronauk na gimnaziji v Kranji, sprejet je zavolj bolehnosti v stalni pokoj.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Minuli ponedeljek pričel je državni zbor zopet svoje delovanje. Navzoči bili so poslanci večinoma vsi, le Dalmatincev ni bilo še nobenega. Navzoč bil je tudi monsignor Greuter, ni pa bilo videti grofa Henrika Clama. Predsednik dr. Smolka prišel je sicer začetkom seje v zbornico, toda bil je tako hripav, da je takoj prepustil predsedovanje prvemu svojemu namestniku grofu Rihardu Clamu. Na novo došli poslanci so obljubili, in, kakor se je trdilo, novi goriški poslanec prošt Jordan laško. — Zborovanje teklo je takoj v svojem navadnem tiru. Izmed naznanil predsedništva omeniti je, da je koroški poslanec, bivši minister baron Pino odložil poslanstvo. Sicer so poslanci naznanila predsedništva nepazno poslušali.

Razun barona Pinota odložila sta svoje poslanstvo še tržaški zastopnik Vucetić in pa Doblér. Mesto Vucetića bil je uže obljubo storil njegov naslednik vitez Stalic.

Vlada predložila je načrte postav za uravnavo zemljiškega davka po dovršenih reklamacijah, dalje: o zgradbah v tržaški luki, o spremembi določil gledé nakaznic o prometu poštno-hranilničnega urada, in konečno o uravnavi razmer pri bratskih zadrugah na podlagi rudarskih postav.

Naučni minister odgovoril je na interpelacijo posl. Pickertovo zaradi razmer v krajnem šolskem svetu v Sušicah rekoč, da se je vlada ravnala po določbah dotičnih českih postav za nadzorovanje šol.

Potem utemeljeval je dr. Jacques svoj predlog, ki je bil prvi na dnevnem redu, za njim govoril je še dr. Roser k prvemu in po tem k drugemu lastnemu predlogu, dalje še Lienbacher o lastnem predlogu zaradi vravnave hranilniškega normativa, večinoma iz enakih nagibov, kakoršne je imel predlog L. Svetčev v kranjskem deželnem zboru.

Po teh, približno do 2. ure trajajočih razpravah, prečitala se je prav „kocasta“ interpelacija dr. Knotza, katera se je obračala zoper znano naredbo pravosodnega ministerstva; prav nazadnje vprašal pa je še dr. Maag načelnika jezikovnega odseka grofa Hohenwarta, ali hoče kar prej zopet sklicati ta odsek in delati na to, da ta svojo nalogo kmalu reši. — Grof Hohenwart odgovoril je takoj, da bo odsek kmalu sklical, da ga danes, prvi dan, ni mogel, ker še mnogo členov njegovih ni navzočih, da pa kot načelnik nima nikakoršnega sredstva siliti odsek, kako naj deluje, celó neprimerno pa se mu zdi uže nekaj sej trajajočo splošno razpravo prestriči, ker tega važnost predmeta nikakor ne dopušča. V obče pa, pravi grof Hohenwart, bodo oni, ki v resnici želé, da bi bil predlog Scharschmidov vsaj prvi korak za rešitev narodnega vprašanja v Avstriji, katero rešiti, so bile dosedanje 20letne poskušnje — brez vspeha — dobro storili, ako ne pritiskajo na odsek, da bi se prenaglil.

To izjavo Hohenwartovo pozdravila je desnica z glasno pohvalo.

Potem naznanil je podpredsednik prihodnjo sejo na torek dne 1. februarja in na dnevni red postavil je razun ostanka dnevnega reda prve seje še več prvih branj vladinih predlogov.

V obče omeniti je še, da glas, ki je šel po zbornici, je ta, da vlada stoji trdno, da vživa popolno zaupanje cesarjevo, da je državnozborska večina složna in izrekoma to, da se bo pogodba z Ogersko, po najnovejših vesteh dognala brez velikih težav in za nas dosti povoljno.

Zavolj onih točk pogodbe z Ogersko, gledé katerih se ni uže prej doseglo porazumljenja, bilo je minulo soboto skupno posvetovanje naših in ogerskih ministrov, katero je trajalo več ur. Nedeljski telegrami iz ogerskih listov potrjujejo to vest, ne da bi o izidu posvetovanja zinili najmanjšo besedo. Dunajski dobro podučeni